

การเข้ามาของชาวตะวันตก

เหตุรุ่ง起ที่ทำให้ชาวตะวันตกเข้ามายังอาเซียน

ประมาณคริสต์ศักราชที่ 16 การค้าต่อค้ายากับอาเซียนมีความสำคัญมาก เพราะอาเซียนมีลินค้าที่ญี่ปุ่นต้องการ เช่น พิริกไทย เครื่องเทศ ผ้าฝ้ายจากอินเดีย ฯลฯ เมืองท่าที่มีความสำคัญในฐานะเป็นศูนย์กลางการค้าชายฝั่งอาเซียนนี้ ในระยะนั้น คือ มะละกา (Malacca) บริเวณซ่องแคบมีคลองที่ตั้งเป็นเส้นทางการค้า อาจกล่าวได้ว่า เป็นเส้นทางการค้าระหว่างซึ่งโลกตะวันตก ในขณะเดียวกัน มะละกา ก็เปรียบเสมือน "สถานที่แสดงลินค้าของอาเซียน" ¹ รวมทั้งเป็นทางผ่านทางธรรมชาติในการเดินเรือข้ามมหาสมุทรอินเดียและทะเลเจนในบริเวณนี้เป็นบริเวณที่ลมมรสุมพัด คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งจะพัดผ่านในระยะเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม เรือลินค้าจะอาศัยลมนี้น้ำเรือลินค้าจากทะเลแยงและอินเดียผ่านซ่องแคบมะละกาเดินทางไปยังจีน นำลินค้าจากจีนเดินทางไปประจำอยู่ยังบริเวณตะวันออกไกล (Far East) ส่วนลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดระหว่าง พฤศจิกายน - เมษายน จะนำเรือสำราญของหอค้าชาวจีนผ่านซ่องแคบมะละกา ตลอดจนหอค้าชาวอินเดียและชาวอาหรับเดินทางกลับประเทศของตน เมืองมะละกา จึงได้ชื่อว่าเป็น "The End of Moonsoons and the Beginning of Others"

เนื่องจากความต้องการลินค้าผลผลิตของอาเซียนมีมากขึ้น โดยเฉพาะการค้าในมะละกา ลินค้า พิริกไทยและเครื่องเทศ เป็นลินค้าที่ขึ้นชื่อสำหรับชาวญี่ปุ่น เพราะชาวญี่ปุ่นใช้ในการปรุงอาหาร มะละกาเป็นสถานที่ขนถ่ายลินค้า ทั้งลินค้า

1. Shop - Window

2. เป็นคักกล่าวของนาย Pires นักประวัติศาสตร์ชาวปอร์ตุเกสได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับอาเซียนในระยะคริสต์ศักราชที่ 16 - 17 บรรยายถึงเกาะต่าง ๆ ในคานสุนธรรมลาย และได้กล่าวถึงมะละกามากที่สุด หนังสือของเขารือ "The Suma Oriental of Tome' Pires"

ของอินเดีย จีน สินค้าจากเมืองเครื่องเรเนียน ทั้งนี้ มะละกานเป็นศูนย์กลางการค้าระหว่าง
เอเชียอาคเนย์ อินเดีย และจีน¹ สำหรับสินค้าเครื่องเทศที่มาจัดจำหน่ายที่มะละกา
ได้รับความมายากที่ทั่ว ๆ ก็อ สินค้าเครื่องเทศอาทิ พวงกุญแจจันทร์เทศ (Nutmegs)
มือปูม่ากในบริเวณเกาะบันดา (Banda) ส่วนสินค้ากานพลู (Cloves) มือปูในเกาะ
ไมลักกัส (Moluccas) สินค้าที่ส่งจากจีนไปยังบริเวณมะละกา มี ไข่มุก (เงิน ใหม
หัวท่อน ผ้าไหมยกทอง ฯลฯ สินค้ามะละกาที่ส่งไปขายยังจีน ก็อ พริกไทย การบูน
นอกจากนี้ มะละกายังเป็นตัวแทนจำหน่ายผ้าฝ้ายจากเมืองแคมเบีย (Cambay) ใน
แคว้นกุจราท ไปทั่วเอเชียอาคเนย์ ผ้าฝ้ายจากเมืองนี้เป็นผ้าฝ้ายที่มีชื่อเสียงมาก เพราะ
มีคุณภาพดี ในตอนแรกล้วน พื้นค้าจากกุจราทจะนำเครื่องเทศ ยา ไม้มาค้าทั่ว ๆ เดินทาง
ไปขายถึงบริเวณแหลมแอง เวอสินค้าของพวงกุญแจกุจราท นับว่าเป็นเรือที่มีขนาดใหญ่
และมีประสิทธิภาพดีที่สุด² ปรากฏว่า ในมะละกาได้มีพ่อค้ากุจราทหนั่นจำนวนเป็นพัน ๆ
ห้างเมืองมะละกาและแคมเบียทั่ว ๆ ก็อเป็นเมืองที่ค้าขายระหว่างชาติ นอกจากผ้าฝ้ายจาก
เมืองแคมเบียแล้ว ก็มีผ้าฝ้ายจากเมืองเบงกอล ซึ่งพ่อค้าชาวเบงกอลก็มีส่วนสำคัญก่อร่าง
ก่อจึงในการค้ากับมะละกา พ่อค้าเบงกอลได้มาร้าษัยในเมือง Pasai ในสุมาตราใน
ระยะแรก และมีบางคนได้คงดินฐานอยู่ที่นั่นคือ

สินค้าที่มะละกาส่งออกเป็นการแลกเปลี่ยนกับสินค้าผ้าจากอินเดีย ได้แก่
พริกไทยซึ่งได้มาราษัยสุมาตราและชวาตอนตก ภานพูลและถูกจันทร์เทศจากไมลักกัสและ
เกาะบันดา³ ทองจากสุมาตรา การบูนจากสุมาตราและบอร์เนียว ไม้จันทร์
(Sandalwood) จากติมอร์ มะละกาเองได้ผลิตผลประภานอาหาร เช่น ข้าว
เนื้อสัตว์ ปลาและผักจากเมืองท่าของชวาทางเหนือ สุมาตรา ไทย และแหงสาวี และ
ได้ผลไม้หลายชนิดจากชวาและสุมาตรา จะเห็นได้ว่า เมืองท่าของสุมาตราไม่มีความ
สัมพันธ์ทางการค้ากับมะละกาเป็นอย่างดี เมืองท่าของพวงกุมสเลิมบันสั่งทะเลทางเหนือ
ของชวา เช่นเมือง Demak เป็นเมืองท่าส่งข้าวเป็นสินค้าออก ส่วนเมือง Grisek
ซึ่งอยู่ใกล้กับอินโดไปทางตะวันออก เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนสินค้าผ้าและเครื่องเทศ

1. Brain Harrison, South-East Asia, p. 62

2. Ibid.

3. ที่เกาะบันดาเมือง ที่ศาสนาริสต์นิยมไว้วางราชธานี

มະລະກາຈະໄກຕີບຸກຈາກເໝືອງຄ່າງ ຖ້ານບີເວລຄານສຸຫຫມາເລ່ຍຄອນເໜືອ ຕົວ ທີ່
ໄຫຮນີ້¹ (Kedah) ແອງກໍາຈາກເນືອງປະທັງ (Pahang) ໄທຍໄດ້ສັງຂ້າວເປັນສິນຄ້າ
ອອກຈໍາຫຳນໍາໃຫ້ແກ່ມະລະກາ ແຕ່ໄໝ່ເຄຍມີເຮືອສິນຄ້າໄທຢູ່ໄປດິງເນືອງມະລະກາ² ໃຫ້ວິທີ
ກໍາພານເນືອງທ່າຊອງສຸມາທະກາຫາງຄອນເໜືອ ນອກຈາກນີ້ ມະລະກາຍັງເປັນຕົວແຫນຈໍາຫຳນໍາຍ
ໄມ້ສັກຈາກໜໍາ ສິ່ງໃຫ້ປະໄຍບໃນກາຮອດສາຫກຮຽມທ່ອງເຮືອ ສິນຄ້າໄມ້ສັກນີ້ຄວາມຈໍາເປັນ
ສໍາຮັນເນືອງຫ້າຍັງຫະເຫັນຫລາຍໃນເອເຫືອເອົາກເນຍ ມີກາຮົດເລີກແຮ່ງຫຼຸກໃນມະລະກາ
ບາງທີ່ມີໃນເນືອງທ່າຊອງສຸມາທຣາ ເຊັ່ນ Achin ມີເຮືອຫຼຸງເຈີນ ເຮືອຫຼຸກອອງແລະເຮືອຫຼຸ
ຫຼຸກເປັນຂອງຄົນເອງ ຈຶ່ງມີກະແສເຈີນເຮືອດັ່ງຊັບຫຸນເວັບອູ້ໃນເນືອງທ່າຊອງເອເຫືອ
ເອົາກເນຍ

ກາຮເປັ້ນແປລງທາງການເນືອງຂອງບີເວລທະວັນອອກກລາງ ແລະການນີ້
ອໍານາຈອງຫວັກເຫຼົກໃນເອເຫືອໃນເນອຣ ແລະເມີຕເຫຼົກ ເຮົາເກີນທະວັນອອກໃນໜ່ວງຮະຫວ່າງ
ຄຣີສຕກທວຣຣ່າ⁴ 14 – 15 ທ່ານກໍາຮ້າຮ່າງທ່າງເອເຫືອແລະຫຼູໄປນີ້ສະຄວກ ຮາດສິນຄ້າ
ຈາກທະວັນອອກຢືນສູງອູ້ແລ້ວ ໄກດີບຕົວສູງຢືນໜີ້ ແລະຫລັງຈາກກຽງຄອນສແຕນທີໃນເປີດແຕກ
ໃນ ດ.ສ. 1453 ກາຮຄ້າຮ່າງທ່າງທະວັນທຸກແລະທະວັນອອກໃນໄກ້ຢູ່ກັງລົງ ເຊ. ພເວັນີ້
ຢືນໄດ້ສັນປາຫາທາງການຄ້າຈາກອາຍາຈັກຮອດໂຄມານ ຈຶ່ງໄດ້ມີປະໄຍບໃຈການຄ້າ
ສ່ວນປອງຮຸຖຸເກສແລະສເບຜູນໄດ້ໄກປະໄຍບໃນ ຈຶ່ງທ້ອງຫາເສັ້ນທາງການເຕີນເຮືອທະເລເສັ້ນທາງ
ໃໝ່ໄປສູ່ອິນເຕີຍແລະຫຼູ່ເກະອິນເຕີຍທະວັນອອກ ເສັ້ນທາງທະເລເສັ້ນທາງໃໝ່ນີ້ຈະຕ້ອງໄມ້
ໄດ້ເປັນສິຫຼັບຫຼັກຂອງຫຼັກທີ່ມີຫຼັກໃຫ້ ເພຣະຈະໄດ້ໄມ້ກະທົບກະທົບເຫັນຫາກນີ້ຄວາມປັ້ງປຸງ
ແປລງເກີດຂຶ້ນ⁵

-
1. ຄວາມພຍາຍານທີ່ຈະກວນຄຸມແຫ່ງທອງຄ່າໃນບີເວລໄຫຮນີ້ ທ່ານໄຫ້ມະລະກາເກີດກົມພິພາຫ
ກັນໄຫຍ ໃນ ດ.ສ. 1489
 2. Harrison , op.cit., p. 64
 3. ເພຣະເສັ້ນທາງເຕີນໃນຢູ່ໂຮປ ອີຕາລີໄດ້ແຜ່ອຫຼືພລເຫັກຮອບຄຸມ

การเข้ามาของปอร์ตุเกส

เนื่อสมัยกลางสิ้นศตวรรษ ปอร์ตุเกสันบ้าวิ่งเป็นชาติญี่ปุ่นของชาวญี่ปุ่นค้าน การค้าในบริเวณมหาสมุทรอินเดีย ที่ตั้งของประเทศนี้ส่วนช่วงที่ปอร์ตุเกสเป็นชาติที่มีความสามารถในการเดินเรือทะเล ผลจากสกุลกรรมครูเสด ทำให้ปอร์ตุเกสมีกองทัพเรือที่ เชื้อเชิญ และมีความสามารถในการต่อเรือขนาดใหญ่ ที่บรรจุ ภูมิสารไว้เป็นจำนวนมาก มาก ใช้เดินทางไปยังดินแดนไกล ๆ ได้ ทั้งนี้ จึงให้ปอร์ตุเกสเป็นความสามารถนำหน้าชาติ อื่น ๆ ในเวลานั้น เมืองท่าที่สำคัญของปอร์ตุเกสได้แก่ ลิสบอน และ โอบอร์โต ซึ่งเป็น เมืองท่าสำคัญคิดถ่องระหว่างบริเวณเมดิเตอร์เรเนียนและญี่ปุ่นตอนเหนือ

ในสมัย เจ้าชาย เฮนรี (Henry the Navigator) มีพระประสงค์จะ แสวงหาอาณาจักรคริสต์เดียนซึ่งจะมาเป็นพันธมิตรกับปอร์ตุเกสในการต่อห้ามหาภูมิสليم ใน ค.ศ. 1460 ไคลินพาร์เชนเมล์ลิง แห่งปอร์ตุเกสที่ยังมีการสำรวจเส้นทางการค้าสาย ใหม่อยู่ ที่มา ไคแอช (Bartholemew Diaz) ไคเดินทางอ้อมแหลมญี่ปุ่นโดยไค จุกประสงค์ของปอร์ตุเกสที่จะเข้าชนมหาภูมิสليمและแสวงหาผลประโยชน์ด้านการค้าไป พร้อม ๆ กัน ทำให้ปอร์ตุเกสหาทางมาจังหวะเชี่ยว ในการเดินทางเดินทางไป ปอร์ตุเกสต้องการ ผ่านแพร์สาสนาคริสต์มายังตะวันออกด้วย ¹

ใน ค.ศ. 1497 วาสโก ดา 伽มา (Vasco Da Gama) ไคเดินทาง พร้อมด้วยเรือ 4 ลำ จากเมืองลิสบอน มาถึงเมือง กัลลิกต (Calicut) บนฝั่งมหาภูมิสليم ของอินเดีย ใน ค.ศ. 1498 สาเหตุจากแรงผลักดันทางศาสนาและความต้องการสินค้า เครื่องเทศ แต่การเผยแพร่ศาสนาคริสต์ไม่ประสบผลสำเร็จ ไคเพียงสินค้าเครื่องเทศที่ ต้องการ การเดินทางมาถึงเมืองกัลลิกต เป็นการแสดงให้เห็นความสำเร็จในการเดินเรือ มหาทางตะวันออกเป็นครั้งแรก ² ต่อจากนั้น ปอร์ตุเกสได้เปลี่ยนเส้นทางนำสินค้าไป จำหน่ายยังญี่ปุ่น ซึ่งแต่เดิมมหาภูมิสليمเป็นผู้ควบคุมเส้นทางการค้า ปอร์ตุเกสใช้การเดินเรือ

1. D.J.M. Tate, The Making of Modern South-East Asia, Volume I, p. 43

2. พวกปอร์ตุเกสเป็นชาติญี่ปุ่นชาติแรกที่เข้ามาเก็งกำไรกับอาเซียน คือ ไคตัง หลักแหล่งลงด้วย

ติดต่อกันและเป็นอาคเนย์ และสาเหตุนี้เอง ทำให้เกิดสังคมทางทะเลระหว่างมุสลิม และปอร์ตุเกสเพื่อแย่งกันภูมิภาคสุมทรอินเดีย เป็นการต่อสู้เพราชาสานะทางการค้าและ ความขัดแย้งทางค้าน้ำเป็นแรงสนับสนุนค้าย

เมื่อปอร์ตุเกสคุ้มครองการค้าแทนที่พวกมุสลิมได้ จึงพยายามจะคุ้มครองท่า มะละกา ซึ่งมีความสำคัญในฐานะเมืองท่าที่มีชื่อเสียงที่สุด ปอร์ตุเกสได้พยายามมาถึง หลักแหล่งเป็นเมืองฐานทัพในเกาะบางแห่งของอาคเนย์ เมื่อจะทำให้เกิด สังคมระหว่างพวกโปรตุเกสและปอร์ตุเกส ๆ ก็ต้องต่อสู้กับชาวญี่ปุ่นคูกัน

ใน ค.ศ. 1504 ปอร์ตุเกสมีถูน์กลางการค้าอยู่บริเวณ โคchin (Cochin) บนฝั่งมะละบาร์ของอินเดีย มี Francisco D'Almeida เป็นอุปราชคนแรกของโคchin พยายามที่จะแย่ร้ายก็ทธิผลของปอร์ตุเกสไปยังบริเวณทะเลแดงและบริเวณซ่องแคบมะละกา อาจกล่าวได้ว่า แรงผลักดันจากค้านเกราะญี่ปุ่นและการแข่งขันทางค้าน้ำเป็นสาเหตุ ความคิดที่จะแข่งขันกันในด้านการค้าขายและการแสวงหาอาณาจักร ทั้งนี้ ปอร์ตุเกสเห็น ตัวอย่างจากการได้รับผลประโยชน์จากการเมืองกัลลิกต์ เมืองท่าชั้นแนวหน้าของพวกอาหรับ บนฝั่งมะละบาร์ และในขณะเดียวกัน ปอร์ตุเกสห้องการใจมีการค้าลงคลาหารับภัยมาสุมทร อินเดีย¹

ต่อมาเมืองลิสบอนได้เป็นตลาดสินค้าจากตะวันออกที่สำคัญในยุโรปแทนเมือง เวนิส ใน ค.ศ. 1508 ปอร์ตุเกสได้ส่งกองเรือออกจากลิสบอนภายใต้การนำของ Lopes De Sequeira เกินทางมาถึงมะละกาใน ค.ศ. 1509 นำพระราชนัดดาจากนัชรี ปอร์ตุเกสมาบูรณะแล้วสูญเสียตัวน้ำมะละกา และได้รับการอนุญาตให้ค้าขายในมะละกาได้ แต่พอถึง มะละกาสังสัยในพฤติกรรม เกรงจะเป็นเหตุการณ์แบบในอินเดียที่ถูกปอร์ตุเกสยกเมือง กัลลิกต์ไว้ในที่สุด จึงขอกำลังสนับสนุนจากพวกมาเลเซียที่ญี่ปุ่นต้องเรือของ Sequeira แต่แผนการรุ่วไหล Sequeira จึงแล่นเรือออกจากมะละกาและระเบิดเมืองเสียหาย จึงทำให้ปอร์ตุเกสและมะละกาเป็นศัตรูกัน

1. พวกปอร์ตุเกสไม่ได้มุ่งที่จะยึดดินแดนส่วนใหญ่ แต่สนใจยึดเมืองท่าต่าง ๆ ไว้เป็น ถูน์กลางการค้าและที่จอดพักเรือสินค้า

ชาวปอร์ตุเกสคนที่มาร้าห์ก้าวเข้ามาเมืองนาท คือ Alfonso D' Albuquerque พยายามแสวงหาความมีอ่านาจทางด้านการค้าในมหาสมุทรอินเดีย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องควบคุมอุคุชห์ศรีที่สำคัญ ๆ และแพร่ขยายการค้า เพื่อหาผลประโยชน์มากับตน ฉะนั้นมีอ่านาจเช็ง ใน ก.ศ. 1508 ไก็ยิกเมือง Socotra เมืองอยู่ปากทางทะเลแ肠ไว้ ไก่ และท่อนมา ใน ก.ศ. 1510 ปอร์ตุเกสสามารถยึดกรองเมืองกัว (Gao) ไก่ และกัวไก่ กล้ายเป็นญี่ปุ่นยังคงควบคุมการค้าในอินเดีย แต่เรื่อ ของชาวมุสลิมก็ยังคงรวมพลล้อม จากเบงกอล หมู่ ศูมัตรา หมู่ เกาะเกร็องเตส ไทย และจีน ณ เมืองมะละกา นาย Albuquerque นิความต้องการที่ให้การค้าของชาวมุสลิมหยุดชะงัก โดยการยึดปากทางทะเลแ肠ไว้ ไก่ และจะเป็นการทำลายศูนย์การค้าให้ในเวลาเดียวกัน นั้นตั้งแต่มะละกาไป ถูกยึดจากการยึดกรองของญี่ปุ่นกรองมุสลิม ก็ได้กล้ายเป็นญี่ปุ่นยังคงในอินโดเนเซีย ตั้งนั้น จึงจำเป็นจะต้องยึดมะละกาไว้ในอ่านาจให้ไก่

ก.ศ. 1511 ปอร์ตุเกสยึดมะละกาไก่ แสดงให้เห็นถึงการประสบความสำเร็จ ตามแผนผู้บุคคลศรีที่กำหนดไว้เป็นขั้นแรก¹ และเป็นการตั้งรกรากเป็นครั้งแรกของชาวญี่ปุ่นในเอเชียอาคเนย์ เมื่อพิมะละกาไก่ ปอร์ตุเกสไก่จัดให้มะละกาเป็นเมืองที่ปอร์ตุเกสปลูกกรองแบบ Fortress System อาจจะกล่าวไก่ว่า นโยบายที่จะควบคุม มหาสมุทรอินเดียนี้ Almeipa เป็นญี่ปุ่นไว้ และ Albuquerque เป็นญี่ปุ่นร้าง ระบบการปักกรองโดยตรง ในฐานหัวสำคัญของปอร์ตุเกสทางด้านอุคุชห์ศรี และแหล่งให้ผลประโยชน์ทางการค้า แต่ทั้งนี้ จัดได้ว่าเป็นการกระทำการเพื่อรักษาเส้นทางการค้า และรักษาตลาดลินค้า ไม่ใช่เป็นการยึดกรองคินแคนโดยตรง หรือไม่ใช่เป็นการตั้งใจยึดกรองคินแคน เป็นประการสำคัญ จึงเป็นเรื่องที่น่าแปลกที่ปอร์ตุเกสเดินทางมาทางตะวันออก เพราะสาเหตุ ทางการค้าความคุ้นเคยกับชาติทางศาสนาที่ต้องการห่อค้านพวกอิสลาม

สาเหตุที่เป็นอันตรายแก่ปอร์ตุเกสอย่างหนึ่งก็คือ สถานการณ์ภายในมะละกา เอง ซึ่งปอร์ตุเกสก่ออยู่ในฐานะต้องป้องกันตัวให้ ประเทศไทยเป็นบ้านของมะละกาเป็นศูนย์ คือ สลัตภัยแห่งอินโดเนเซีย ซึ่งสูลต่านในหมู่แห่งมะละกาต้องหลบหนีไป และเมืองมะละกา ไก่ถูกทำลายลง และไก่ไปตั้งมั่นอยู่ในเกาะ Bintang บริเวณช่องแคบสิงคโปร์ และพยาภาน

1. D.G.E. Hall, A History of South-East Asia, p. 128

ที่จะใช้ทักษิณเรื่องนี้เพื่อแข่งขันกับชาติมลายาจากภารกิจทางการค้าทั้งหมดกับหมู่ชาวมลายา ดังนั้น ใน ก.ศ. 1517 สุลต่านแห่งมะละกาจึงไปตั้งมั่นอยู่บริเวณเมือง Muar จนกระทั่ง ก.ศ. 1520 และปีต่อมา เมือง Achen ได้ช่วยเหลือให้สุลต่านของ Achen ได้แผ่อิทธิพลไปยังบริเวณสุมาตราตอนเหนือ การช่วยเหลือครั้งนี้ ทำให้พระองค์ท่านมีอิทธิพลและมีการปะทะกับปอร์ทุเกส ซึ่งปอร์ทุเกสศึกษาท่านให้ แต่ก็มีการต่อสู้อย่างหนัก ใน ก.ศ. 1526 ปอร์ทุเกส นิชชั่นนั้น บินตั้งไคซูสิบต่อจากสุลต่านในนะเมดแห่งมะละกา จึงได้มีการต่อสู้เป็นใหญ่บริเวณปลายแผ่นดิน (Mainland) บริเวณ Johore และพยายามห้ามการเดินเรือของปอร์ทุเกส ในระยะนี้ พวกพ่อค้ามุสลิมก็ได้เปลี่ยนถูกย้ายการค้าไปอยู่บริเวณญี่ปุ่น ทางฝั่งทะเลเลตอนใต้ของบอร์เนียว และได้กล่าวมาเป็นญี่ปุ่นยังการเผยแพร่ศาสนาอิสลามแห่งใหม่ ณ ที่นั้น

ใน ก.ศ. 1526 Achen ได้กล่าวเป็นญี่ปุ่นในการต่อสู้กับปอร์ทุเกส สุลต่าน Achen มีอำนาจเพิ่มขึ้น เพราะผลประโยชน์ที่ได้จากการค้าพิริยกไทย และระหว่าง ก.ศ. 1529 และ ก.ศ. 1587 Achen พยายามที่จะยึดมลายาให้ได้ ใน ก.ศ. 1558 เกิดการปะทะครั้งใหญ่โดยกองทัพเรือจำนวน 300 ลำ ไหร่พล 15000 คน และทหารปืนใหญ่จำนวน 400 เหล่าจากเตอร์กี ได้มาล้อมเมืองมะละกาอยู่เป็นเวลา 1 เดือน เช่นเดียวกันกับ ในระยะ ก.ศ. 1570 – 1575 ได้มีการโจมตีโดยพวก Achen ซึ่ง 3 ครั้ง และใน ก.ศ. 1574 ที่โจมตีโดยพวกชวา แห่งเมือง Japara แต่มะละกาถูกหักหันอันตราย เพราะได้รับความช่วยเหลือจากทัพปอร์ทุเกสจากเมืองกัวหันเวลา

ใน ก.ศ. 1587 ได้เกิดความสัมพันธ์ขึ้นใหม่ระหว่างสุลต่านแห่ง Achen กับปอร์ทุเกส สุลต่านองค์ใหม่นี้คือ Al'ud Din Riayat เพาะะสาเนหุจากรกนภัยภายใน ทำให้พระองค์ทักษินพระทัยที่จะเป็นไม่ครึ่งกับปอร์ทุเกสในมะละกา แต่อาจกล่าวได้ว่า เมื่อจะมีเหตุการณ์ไม่เรียบร้อยนักเกี่ยวกับการที่ปอร์ทุเกสสามารถบุกมะละกาอยู่ แต่ปอร์ทุเกส ก็ได้รับผลประโยชน์จากการค้าที่กว้างขวางและกำไรจากการค้าสูง

ใน ก.ศ. 1511 ปอร์ทุเกสได้ส่งคณะทูตมายังไทยและพม่า เอกอัครราชทูต

1. Hall, op.cit., p. 218

ปอร์ตุเกสที่เดินทางมาไทย คือ Fernandez ซึ่งเป็นชาวโปรตุเกสแรกที่มาถึงราชสำนักไทย¹

ที่เดินทางมา คือ สำราญของนาย Antonio D'Abreu ซึ่งนาย Albuquerque ได้ส่งไปสำรวจหมู่เกาะโนลัคคัส สินค้าซึ่งเป็นผลผลิตของหมู่เกาะโนลัคคัส ซึ่งได้แก่ เกาะ Ternate, Tidore และ Halmahera ตลอดจนหมู่เกาะเล็ก ๆ อีกเป็นจำนวนมากนั้น ได้แก่ การพูด (Cloves) ส่วนครุจันทร์เทร์ (Nutmegs) และครอกจันทร์เทร์ (Mace) เป็นผลผลิตของเกาะ Amboina และ Banda ซึ่งศูนย์กลางการค้าหนาแน่นสินค้าเครื่องเทศเหล่านี้ ก็คือ มะลิสถานนั้นเอง โดยพ่อค้าชาวชวา จะเป็นผู้รวบรวมสินค้าเครื่องเทศเหล่านี้จากหมู่เกาะต่างกล่าว พ่อค้าปอร์ตุเกสเห็นประโยชน์ที่มากกว่าปอร์ตุเกสสามารถดูดซึ้งสินค้าเครื่องเทศได้ เหตุจะทำให้ค่าคลังไรมาก เมื่อจากญี่ปุ่นเป็นตลาดการค้าเครื่องเทศที่ใหญ่และสำคัญมาก แต่มีปัญหาในค้านที่ว่า หมู่เกาะเครื่องเทศได้ถูกอยู่ภายใต้การควบคุมของอิสลามเลียก่อนที่ปอร์ตุเกสจะเข้ามา แต่ทว่าการสำรวจของ Abreu ในครั้งนั้น เรือจำนวน 2 ลำใน 3 ลำ ของคณะสำรวจไอกับปางลง และ Abreu ได้ร่วมในการพูดบันทึกเรือ และครุจันทร์เทร์จากเกาะ Banda แต่เขาก็ไม่สามารถเดินทางไปถึง Ternate และ Tidore ซึ่งเป็นแหล่งที่มีการค้าอย่างมาก มีการสำรวจเป็นครั้งที่ 2 ใน ค.ศ. 1513 ซึ่งประสบความสำเร็จมากขึ้น สูตรต้านแห้ง Ternate และ Tidore ได้อัญญาติให้คงไว้ในงานอุตสาหกรรมอยู่บนเกาะได้ รวมทั้งได้สินค้าภูเขาจากหมู่เกาะเหล่านี้ ทั้งเกาะ Ternate และ Tidore ทั้งที่ช่วยสนับสนุนปอร์ตุเกส ปอร์ตุเกสมាមีระสันบุญหาอย่างมากเมื่อสเปนได้บุกรุกเซเชลส์ ปอร์ตุเกสจึงจำเป็นต้องห้ามให้ปลดภัย จึงหักลงห้ามสัญญาภัย Ternate เพื่อยกข้าคการค้าภูเขาที่ญี่ปุ่น

ใน ค.ศ. 1494 ได้มีการสัมมินิพาระระหว่างปอร์ตุเกสและสเปนได้ - ข้อการที่เรือของสเปนปรากฏตัวขึ้นในหมู่เกาะเครื่องเทศ ได้คุณเมิกส์ดูอาเมือง Tordesillas และใน ค.ศ. 1493 ปอร์ตุเกสและสเปนได้ตกลงแบ่งแยกเขตผลประโยชน์โดย ได้แบ่งกันจากช่วงโลกเหนือและช่วงโลกใต้ประมาณ 100 ไมล์ ไปทางตะวันตกและทางใต้ของอะฟริกา และ Cape Verde Islands ท่องมาได้ถึงช่องแคบกระเบน 370 ไมล์ ตะวันตกของแอลกู Verde Islands

เมื่อว่าสเปดูและปอร์ตุเกสจะได้มีการปรึกษากัน ใน ค.ศ. 1524 แต่ก็ไม่อาจจะ
ทกคงกันถึงบริเวณที่คนนี้ส่วนในบริเวณโนมลัคคัสไก้ ในที่สุด สเปดูได้ส่งกองเรือจำนวน 7 ลำ
มาทางช่องแคบแมกแจลแลน เพื่อเรียกร้องสิทธิของตนในหมู่เกาะนี้ แม้เมื่อเวลาเดียวกันที่เดิน
ทางมาดัง และได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดีจากเกาะติดอร์ และทำให้เกิดความขัดแย้ง¹
ระหว่างปอร์ตุเกสซึ่งมีเตอร์เนตเป็นหัวหน้าก้าว จึงทำให้สเปดูเป็นหัวใจกับติดอร์
ในที่สุด มีการตกลงทำสัญญาใหม่ ค.ศ. 1529 สเปดูกลังที่จะแบ่งครึ่งบริเวณที่ทำการสำรวจ
ประมาณสามสัปดาห์วันออกที่ 17 ของเกาะโนมลัคคัส

การที่ปอร์ตุเกสเดินทางไปสู่หมู่เกาะเครื่องเหศ ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับชาว
เพราเดสันทางธรรมชาติจากมะละกาไปทางฝั่งทะเลทางใต้ของบอร์เนียว ข้ามทะเลเข้ามา
ไปสู่ Gresik ใกล้ ๆ กับสุราบายา และไปทางใต้ของเกาะเซเลเบสไปสู่เกาะโนมลัคคัส²
แต่พวกมุสลิมชาว ทำให้เส้นทางนี้ไม่ปลอดภัย เนื่องจากความพยายามที่จะสร้างความสัมพันธ์
กับรัฐอินโด ทำให้มีการส่งเรือไปยัง Sunda Kalapa ใน ค.ศ. 1522 ซึ่งต่อมา ก็คือ³
เมืองท่าสำคัญของปอร์ตุเกส และกษัตริย์ได้อุณาทาน้ำให้สร้างป้อม แต่ใน ค.ศ. 1527
เมืองนี้ได้ถูกโจมตีโดยพวกมุสลิมแห่งบันดัม ซึ่งมีชื่อชันะ จึงได้เรียกชื่อใหม่ว่า Jacatra

การเผยแพร่เชื่อฟื้นของศาสนาอิสลาม ทำให้ปอร์ตุเกสเกิดปัญหา พวก
บันดาและแอมบอยนาได้ไปมีไมตรีกับมุสลิมแห่งชวา ดังนั้น ปอร์ตุเกสจึงไม่ได้รับอนุญาต
ให้สร้างป้อมบนเกาะบันดา หรือยกขาดการค้าอุกจันทร์เหศ เช่นเดียวกับเมืองแอมบอยนา
แต่พ้นว่ามีปัญหาน้อย ความต้องการอุกจันทร์เหศ ทำให้ปอร์ตุเกสห้องผูกไมตรีกับชวา ใน ค.ศ.
1535 ทางฝั่งทะเลทางตอนเหนือทั้งหมดของชวาได้กล่าวเป็นมุสลิมทั้งหมด มีเพียงตะวันออก
ที่ไกลออโกไปเท่านั้น ที่ยังนับถือลัทธิอินโด สภาพเช่นนี้เอง ที่ทำให้ชวาต้องตัดสินใจที่จะพยายาม
ชักจูงพวกที่ไม่ใช่มุสลิมให้มาบันดัมศาสนาเดียวกัน และเมื่อศาสนาอิสลามได้แพร่ขยายเป็นผล
สำเร็จ ย่อมแน่นอนว่า นิภัยคาดลิจจะไม่มีทางประสบความสำเร็จในการเผยแพร่แห่งนั้น

ในบริเวณแอมบอยนา เองที่ศาสนาพากษาหลักได้รากฐานลง ส่วนในเกาะ
เตอร์เนต ปอร์ตุเกสได้มีไมตรีกับสุลต่าน ดังนั้น ปอร์ตุเกสจึงไม่กล้าสนับสนุนพวกมิชชันนารี
มากนัก เพราะเกรงว่าจะผิดใจกับสุลต่าน ส่วนในหมู่เกาะโนมลัคคัส พวกมิชชันนารีมีชื่อเสียง
ไม่ดีนักในแบบมีศักดิ์ลั่นร้า พวกมิชชันนารีเหล่านี้มีนิสัยโลก ใน ค.ศ. 1546 ชนชั้นราษฎร์

ชาเวียร์ (St. Francis Xavier) ໄດ້ເຕີນທາງນາຍົມະລະກາ ແລ້ວເຕີນທາງຕ່ອນປິບຢັງໜູ້
ເກະໂນລັກຄັສ ເພື່ອເພີ່ມແຫ່ງຄ່າສານາ ບັນຍາໃຫ້ເວລາເພີ່ມແຫ່ງຄ່າສານາອຸ່ນໜັນຈິວິດ ໃນ ກ.ສ.
1552 ດວນພຍາຍາມເພີ່ມແຫ່ງຄ່າສານາໄດ້ພລນ້ອມມາກ ເທຣະຄ່າສານາລືສລາມໄກ້ມູນນັບດືອຍ່າງ
ນັ້ນຄົງໃນດິນແຄນແກບນີ້ແລະໃນບັນວິເວລີມຄາງ ແຕ່ປອຣຸຖຸເກສສານາຮດສ້າງຄຣິສຕຈັກຮັບໃດໃນມະລະກາ
ແລະໃນທີ່ອື່ນ ຈຳກັດໝູ້ເກະໂນລັກຄັສຕ່າງ ແມ່ວ່າຈຳນວນຜູ້ເຂົ້າຮີມນີ້ອັກ ພວກພ້ອມຕໍ່ເຫັນມາອູ່ໃນ
ບັນວິເວລີ້ນ ເປັນຜູ້ປະວັດໃນສູ້ຕົ້ນກ່ອນ ບາງຄນກີ່ເປັນຜູ້ທີ່ທາງການເນຣເທສມາຈາກລືສບອນໜີຄົກ
ຈຶ່ງໄມ້ກ່ອຍເປັນທີ່ພອໃຈຂອງປະຊາຊົນໃນແດນນີ້ນັກ ແລະການທີ່ຫວັກປອຣຸຖຸເກສສາຍາມເພີ່ມແຫ່ງ
ຄ່າສານາ ຈຶ່ງເກີດກຽມບັນລືສລາມອູ່ເສັມອ ຈຶ່ງໃນກາຮຽນຫຼຸ່ມຄວຍສາເໜຸດຂອງຄ່າສານານີ້ ພວກມູສລິນ
ໃນມາງຄາງ ສຸມາຫຼາແລະຫຼາວ ຈຶ່ງຮັມກັນທີ່ຄ້ານພວກປອຣຸຖຸເກສ ຮ່າໃຫ້ລືທີ່ພລຂອງປອຣຸຖຸເກສໃນ
ມະລະກາອ່ອນກຳລັງລົງ

ການເພີ່ມແຫ່ງຄ່າສານາຄຣິສຕໍ່ ໃນໜູ້ເກະໂນລັກເກົ່າງກົດທ່ອນຄ້ານຈາກສຸລັກທ່ານໄຍຮັນ
Hairan ແໜ່ງເທົ່ອຣຸເນັກ ສຸລັກທ່ານອັກນີ້ຖືກສັງຫາຮລງໃນໝະເສດຖະກິດເຊື່ອນົ້ມຂອງປອຣຸທະເກສແໜ່ງ
ນີ້ຈຶ່ງເກີດເປັນສັງຄຣານໃຫ້ຂຶ້ນໃນສົມຍູ້ນໍາຂອງເທົ່ອຣຸເນັກຄນໃໝ່ ທີ່ອ ບາບຸລສາຫໍ່ (Baabullah)
ທີ່ກຳລັງປອຣຸຖຸເກສຈາກມະລະກາແລະກັ້ວໄມ້ສາມາດຊ່ວຍເຫຼືອໄກ້ ໃນ ກ.ສ. 1574 ປັ້ນຂອງ
ປອຣຸຖຸເກສໄກ້ຖືກທ່າລາຍແລະຄຣິສຕຈັກຄວຍ ແຕ່ຄຣິສຕຈັກທີ່ແອມບອນນາປລອດກັບ ເທຣະຍູ້ແລະ
ຂອງປອຣຸຖຸເກສໄກ້ຮັບຮັບຮັນຈຳກັດໝູ້ຕົ້ນກ່ອນ ອັດງຈາກສ້າງນົ້ມແລ້ວໄນ້ນານ Francis Drake ໄດ້ເຕີນທາງ
ນາດິຈເທົ່ອຣຸເນັກ ຈຶ່ງມີການຄກລອງທ່າສູ້ອູ່ຮາະຫວ່າງນາມຸລາຫໍ່ກັບເກຣກ ເກືຍວັນເຮືອງເກົ່າງເກົ່າງເກສ
ເມື່ອເກຣກເຕີນທາງກົມ້ນໄປ (ກ.ສ. 1577 - 1580) ໄດ້ເປັນສິ່ງກະຫຼຸນໃຫ້ອັງກຸມແສວງຫາພລ
ປະໄຍຍ້ນີ້ໃນກາຊະນາຕິດຕໍ່ໂຄຍຄຮງກັນໜູ້ເກະໂນລັກເກົ່າງເກສ

ແລ້ວຈຳກັດໝູ້ຕົ້ນທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສຳນັບປອຣຸຖຸເກສອູ່ເຊື່ອເຕີນ
ກີ່ອ ມະລະກາແລະໂນລັກຄັສ ແຕ່ໜັງ ກ.ສ. 1549 ພວກປອຣຸຖຸເກສຕະເກວຍມີເຫຼົາໄປກ້າຂາຍ
ກັບບັນຫັນ (Bantam) ບັນຫັນທີ່ໄດ້ກຳລາຍເປັນເນື່ອງທ່ານກຳທີ່ໄດ້ກຳລັງໃຫ້ໄປກ້າຂາຍ
ທາງການຄ້າກອິກໄຫຍກັບອິນເຕີຍແລະຈິນ ເນື່ອງບັນຫັນສາມາດຄຸລິກອິກໄຫຍກໄກປີລະ $3\frac{1}{2}$ ລ້ານປອນ
ແລະເຫຼືອຫາຫາງລົບຈາກເສັ້ນທາງທາງໃຫ້ຈະໄປກັງມະລະກາພ່ານຫຼວກຈະວະວັນອອກ ຮ່າໃຫ້ຫວັກປອຣຸຖຸເກສ

ทำสัญญา กับ สูล ต้าน แห่ง บูรี ไวน์ และ ปอร์ตุเกส จึง ได้ ใช้ เส้นทาง ทาง เนื้อ ทาง หนึ่ง ผ่าน หมู่ ท่า
ชุม (Ribeira) และ ทาง เลเซ เลเบส และ เส้นทาง บอร์เนีย หั้ง สอง เส้นทาง นี้ ปอร์ตุเกส
สามารถ คิด คือ กับ ทาง เลเซ เลเบส ได้

อาจ จะ กล่าว ให้ ว่า ปอร์ตุเกส มี ความ สัมพันธ์ กับ มะละกา และ หมู่ ท่า ไม้ ลักษ์ ส
มาก กว่า หมู่ ท่า อื่น ๆ ใน การ เข้า มา ยัง เอเชีย อาคเนย์ ปอร์ตุเกส ยัง ให้มี อาชีพ เป็น ทหาร
รับ จ้าง ใน กอง หัว ของ ประเทศ ใน เอเชีย อาคเนย์ เช่น ใน พม่า สำหรับ ใน พม่า และ ยะ ไซ
นับ ว่า ทหาร รับ จ้าง ชาว ปอร์ตุเกส และ นัก เดิน ทาง ชาว ปอร์ตุเกส ไม่ มี บทบาท มาก กว่า หัว ภูมิ ชั้น นี้ หรือ
และ ห่อ ค้า แต่ ใน ประเทศ ไทย ปอร์ตุเกส ไม่ เกม มี บทบาท ใน ฐานะ ผู้ ชี้ ครอง คิน แคน ใน ระยะ ที่ ่อน
ประเทศ ปอร์ตุเกส ต้อง สรุญ เสีย ว่า นานา ชา ไป ชั้น อุ่น กับ สเปน ค.ศ. 1580 การ แก่ง แข่ง กับ สเปน ใน
เอเชีย จึง คลาย ความ ตึง เกี้ย คล่อง และ ช่วย ให้ ปอร์ตุเกส ควบ คุม การ ค้า ใน บริเวณ หมู่ ท่า ต่าง ๆ
ที่ ปอร์ตุเกส มี อยู่ ไว้ ให้ แม้ว่า จะ ไม่ มี นัก งาน เนื่อง แต่ ก่อน

ใน ระยะ หลัง นี้ สเปน และ คัช แข่ง ชั้น ทาง การ ค้า กับ ปอร์ตุเกส ใน เอเชีย อาคเนย์ ที่
ต้อง การ ลง ล้าง อิทธิ ผล ของ ปอร์ตุเกส ใน หมู่ ท่า แบบ นี้ คัช นั้น ปลาย คริสต์ ศตวรรษที่ 16
กำลัง ของ ปอร์ตุเกส ใน หมู่ ท่า บ ริเวณ เอเชีย อาคเนย์ จึง อ่อน ลง จน ปลาย คริสต์ ศตวรรษที่ 17
ก็ สูญ เสีย เมือง ท่า ใน แบบ นี้ หั้ง หมาด ยัง กง เหลือ เที่ยง กว่า และ มา เก้า เท่านั้น

สหลัคนกา

ความเสื่อมอ่อนน้ำจของปอร์ทุเกสในเอเชียภาคเนื้ในปลายปี ศ.ศ. 1500 นั้น เป็นการเปิดโอกาสให้ช่องแค้นชาวญี่ปุ่นไปแพร่ขยายอิทธิพลทางการค้าเครื่องเทศแบบญูกาชา ชาวญี่ปุ่นที่เป็นผู้นำในการค้าที่สำคัญ คือ ดัช (Dutch) ในสมัยพระเจ้ามิลิปที่ 2 แห่งสเปน ซึ่งได้ปักครองปอร์ทุเกสตัวยันน์ คัช ไค ถูกกักกันไม่ให้ดัชใช้เมืองท่า ลิสบอนในการค้าชาย เป็นผลให้ดัชเหลือทางเลือกเพียงทางเดียว คือ ต้องเดินทางไปหาสินค้าจากตะวันออกตัว ตนเองใน ศ.ศ. 1595

หลังจากสมัยพระเจ้ามิลิปที่ 2 แห่งสเปนลิสบอน ไม่มีการติดต่อ กับดัชเรื่อยมา ในเวลาหนึ่ง นักท่องเที่ยวชาวดัช ชื่อ Linschoten ได้เดินทางกลับมา จากอินเดีย และเมืองท่าในเอเชียภาคเนื้ ใน ศ.ศ. 1592 เขาได้พิมพ์หนังสือชื่อว่า Itinerario และภูมิการเดินเรือพร้อมคู่มือแผนที่ ใน ศ.ศ. 1595 และ ศ.ศ. 1596 และได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษใน ศ.ศ. 1598 หลังจากปี ศ.ศ. 1596 นักเดินเรือชาว ดัชทั่งกิ้วยังกันที่จะเดินทางไปกัنجหุ่ย เกาะเครื่องเทศ บางกอกนกเดินทางไปปะรอน ๆ อันวิภา บางกอกนกเดินทางผ่านช่องแคบแมกเซลเลน ไม่มีการส่งนักสำรวจเส้นทางไปสำรวจเป็นเวลา ไม่ต่ำกว่า 5 ปี คัชไคได้มีจิตนาณน้าชัว และถูกพวกปอร์ทุเกสในมะละกาโจมตีใน ศ.ศ. 1597

ในปี ศ.ศ. 1599 คัชไคเดินทางผ่านแหลมญี่ปุ่น แล้วมุ่งตรงไปกัنجช่องแคบ ชุนดา เส้นทางเหล่านี้เป็นการเดินทางผ่านกั้วของปอร์ทุเกส ลังกา และมะละกา การเดินทาง เหล่านี้ ได้อาศัยลมมรสุม และไม่มีการติดต่อโดยตรงกับชาวเกาะอินเดียตะวันออก ญี่ปุ่นยังขึ้นตี ที่จะต้องรับศัตรูของปอร์ทุเกสที่พวกเขากลับมาชั้ง จากการเดินทางของเรือสินค้า 22 ลำ ตามเส้นทางเหล่านี้ ผลปรากฏว่า ได้รับผลกระทบจากมหาศาลา คัชจึงได้ตั้งสถานีการค้าขึ้นในทันที บันทัม (Bantam) ซึ่งเป็นเมืองท่าที่พริกไทยทางตะวันตกของชัว และคัชก็เริ่มแผ่ขยาย การติดต่อไปยัง ลังกา อินโกลิส ไทย เกาะอูฐอน และญี่ปุ่น

ในระยะก่อนหน้านี้ อังกฤษได้ร่วมมือกับคัชในการญูกาชาสินค้าที่เมืองกัว ซึ่งเป็น การค้ากับชัยฝั่งอินเดียตะวันตก แต่ในขณะนั้น ยังไม่ได้มีการก่อตั้งบริษัทลงอังกฤษ การ ร่วมมือกันในระยะนั้นก็เพื่อจะขัดขวางการขยายอ่อนน้ำจของพวกปอร์ทุเกส

อาจกล่าวได้ว่า การที่คัชไคก้าวเข้ามาเป็นผู้นำในการค้ากับอาคเนย์นั้น หันไปทางกำลังทัพเรือที่เหนือกว่า และความตั้งใจจริงของคัช ทั้งนี้ คัชจึงได้ตั้งสถานีการค้าแห่งแรกที่บันทัมในชวา (1600) บันทัมจึงเป็นศูนย์กลางการค้าที่กว้างขวาง ทั้งสินค้าจากเบอร์เกีย อินเดีย และเกาะลังกาในฟิลิปปินส์ มาถึงมะละกา จีน และญี่ปุ่นทางตะวันออก และเห็นอีกหนึ่งนิลากองสเปนที่บันทัมห่อญี่ปุ่นออกเห็นอีกหนึ่งทางการค้าของคัช¹ เนื่องจาก การค้าขายกับเมืองท่าต่าง ๆ ในอาเซียนจะต้องผ่านสถานีการค้าของคัชทั้งสิ้น

จะไก่กล่าวต่อไป เรื่องราวของอังกฤษที่มีความพยายามสำรวจทางทะเลเพื่อหาทางจะไปทางตะวันออกเฉียงเหนือและตะวันตกเฉียงเหนือ เพื่อจะไปยังตลาดสินค้าของจีน แต่การสำรวจในครั้งนั้นล้มเหลว จากนั้นไก่มีการค้นพบเส้นทางบกโดยบังเอิญ คือ เส้นทางจากจีนไปผ่านรัสเซียและตะวันออกกลาง สินค้าของอังกฤษในระยะนั้น มีเพียงชนสัตว์ ซึ่งใช้ประโยชน์ได้ในดูหน้าท่านนั้น จึงไม่เป็นที่สนใจของคนลินเดียและอาเซียน

ความสำเร็จของเกริกในการเดินเรือรอบโลกใน ค.ศ. 1580 พร้อมกับลินดา เกรร์องเทสทำให้เกิดการเดินเรือในอัตลันติกไก่ ญี่ปุ่นประสบความสำเร็จในการสำรวจอาเซียนมากที่สุดคือ Robert Fitch ผู้ซึ่งกลับอังกฤษใน ค.ศ. 1591 พร้อมกับรายงานว่า อังกฤษสามารถจะไปทำการค้าภายในอาเซียนได้ ในขณะเดียวกัน การท่ามกลางของกองทัพเรือมาคาดการของสเปนใน ค.ศ. 1588 ทำความเสียหายให้แก่เมืองท่าลิสบอน และอันนาจของสเปนในอัตลันติก ไก่เกิดกลุ่มต่อต้านสเปนขึ้นมา ภายหลังที่กองทัพเรือคัชไก่ สามารถยุกขากการค้าจากปอร์ตุเกสไก่ใน ค.ศ. 1595 พอก้าชาวนางานอังกฤษเริ่มหันมาสนใจที่จะมาอาเซียนมากขึ้น

ในระยะประมาณ ค.ศ. 1600 สัมพันธภาพระหว่างอังกฤษกับคัชได้สูญเสียไป และบริษัทอีสตันเดียของอังกฤษได้ก่อตั้งขึ้นในปลายปีนั้นเอง ซึ่งการครุยน้ำสเปนและปอร์ตุเกส ยอมจะไม่ยอมง่าย ๆ และเนื่องจากการที่ลังกฤษเดินทางแสวงหาโซนมาทางตะวันออก ซึ่งคัชก็พอใจ เพราะเป็นการช่วยเหลือความมั่นคงของปอร์ตุเกส ซึ่งทำให้ปอร์ตุเกสไม่พอใจ และต้องการเดิมเป็นไม่ครึ่งกับอังกฤษ ตั้งแต่นั้นมา เรือสินค้าของอังกฤษก็มีสินค้าเพียงเล็กน้อย ที่จะส่งไปจำหน่ายยังตลาดการค้าเกริกของเทส และนอกจากนั้น ยังไก่มีการแลกเปลี่ยนสินค้ากับ

1. John F. Cady, Southeast Asia Its Historical Development, p. 203

พ่อค้าชาวอินเดียโดยใช้ลินค้าจากหมู่เกาะอินเดียตะวันออก บริษัทการค้าของอังกฤษก็งเสียเปรี้ยว โภชนาดกกำไร ส่วนบริษัทการค้าของตัวชั้นได้ก่อตั้งขึ้นในปี ก.ศ. 1603 ให้เรียกว่า ร่องของมีค่าจากญี่ปุ่นกับอังกฤษเป็นมูลค่าถึง 10 เท่า สำหรับชาวคัชน์ การพยายามเป็นการหาผลประโยชน์ให้แก่ชาติ แต่สำหรับอังกฤษ เป็นเหตุให้คนบันดาลในระยะเวลาร้อนสัก

การประสนซื้อขายของตัวชั้นในหมู่เกาะ Indies

ปอร์ทุเกสได้ทำการแข่งขันกับตัวชั้น และถึงแม้ว่าปอร์ทุเกสไม่สามารถจะไล่ไปจากบันทัมหรือจากเตอร์เนตไก่ แต่ปอร์ทุเกสก็ยังมีที่มั่นแข็งแรงอยู่ที่ศิโคตร์ และแอมบอนนา สำหรับการควบคุมทะเลชาวอาเซียนมีของตัวชั้น อย่างไรก็ตาม ในค.ศ. 1605 สเปนได้มุ่งมาหากิน尼拉และยึดเตอร์เนตไว้ในฐานะเป็นช่องทางของมนิลา และในขณะนั้น ทหารรักษาการณ์ของปอร์ทุเกสที่แอมบอนนา ก็ยอมแพ้แก่ตัวชั้น

ขณะนั้น พระเจ้าเจมส์ที่ 1 ได้ตัดสินใจให้อังกฤษเป็นไมตรีกับสเปน ดังนั้น พ่อค้าอังกฤษที่ค้าเครื่องเทศจึงอยู่เฉย ๆ ไม่เข้าไปอยู่เกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างตัวชั้นกับสเปนตั้งแต่ มะละกา กลวิธีของอังกฤษได้เริ่มขึ้นใน ก.ศ. 1606 โดย Henry Middleton ซึ่งทำคนเข้าห้องสองห้อง เขารับงานพูดจากเตอร์เนตโดยในความคุ้มครองเป็นการตอนหนึ่น ต่อมาน้ำพ่อค้าตัวชั้น 3 คน จากศิโคตร์ได้จับกุมพวกปอร์ทุเกสที่ศิโคตร์ เพื่อจะข้อกรรมลิทธิ์ในเรื่องเครื่องเทศบริษัทห้าหน้าที่เป็นผู้ส่งเสริมกำลังและคุ้มครองกรรมลิทธิ์ที่ตัวชั้นมีอยู่ โดยการทำสัญญา และให้ความยุติธรรมแก่คนหัวไช แต่ค้าแสงเงินเหลียนโดยกล่าวว่า อังกฤษเป็นญูกรูกและไม่เป็นมิตรกับตัวชั้น ห้างยังไม่ยอมนำสินค้าเครื่องเทศมาป้อนตลาดญี่ปุ่น หลังจากที่ขึ้นໄลสเปนไปจากเตอร์เนตในปี ก.ศ. 1608 พวกตัวชั้นได้ออกคำสั่งให้เรือของอังกฤษออกไปจากหมู่เกาะเครื่องเทศ การยกขาดการค้าของตัวชั้นอยู่กับสนธิสัญญา 2 ด้านที่ห้ากับสุลต่านของเตอร์เนต ซึ่งอาจยกกำลังของตัวชั้นคุ้มครองภัยจากสเปน

อังกฤษเองก็มีกับชาวอินเดียและปอร์ทุเกสที่อยู่บนฝั่งมะละกา ทั้งแต่ผ้าฝ้ายจากเมืองแคมเบร์ เป็นสินค้าจำเป็นในการค้าชายแลกเปลี่ยนกับสินค้าเครื่องเทศ บริษัทอังกฤษเริ่มที่จะขยายกิจการค้าไปยังเมืองห้ากราท การค้าค้านของปอร์ทุเกสและชาวอินเดียได้ลืมสูคลงใน ก.ศ. 1613 เมื่อจักรพรรดิโมกุล ชื่อ Jahangir ได้บุกมาในอังกฤษตั้งโรงงาน

อุตสาหกรรมที่ Surat หลังจากที่กองทัพเวือกของพระองค์ได้เกิดการเส迷ทางกับปอร์ตุเกส ความชัดเจนจะห่วงอังกฤษและปอร์ตุเกสความมาด้วยการที่ปอร์ตุเกสขัดขวางไม่ให้อังกฤษมีส่วนในตลาดค้าผ้าของอินเดีย

การทดลองกันระหว่างดัชและอังกฤษ ทำขึ้นในยุโรป จากปี ก.ศ. 1612 - 1615 และพบว่า รัฐบาลของดัชที่ไม่ดีไปกว่ารัฐบาลบริเตัน Amsterdam ในปัจจุบันที่ว่า อังกฤษได้ก้าวเข้าไปในการค้ากับอินเดียมาก การประชุมปรึกษาที่ไม่มีประโยชน์ เมื่ออังกฤษยังคงติดคืบเป็นในครึ่งสเปน และปฏิเสธที่จะจ่ายค่าหารทมีไว้เพื่อบังกันสเปนในเมือง Acheh, Bantam, Patani, Macassar เพื่อหาทางจะให้คลินค้าเกรียงเศษ หัวหน้าที่กระตือรือร้นของอังกฤษ (บริษัทของอังกฤษ) คือ John Jourdain ซึ่งเดินทางตรงไปยังโนลักคัลส์ในปี ก.ศ. 1613 - 1614 และเสนอราคาลินค้าเป็นราคาน้ำที่สูงกว่าหัวหน้าที่ดัชให้ชาวเกาะทำให้คลินค้าไปมาก Jourdain ตายใน ก.ศ. 1619 ที่ปัตตานีในการท่องสู่กัมดัช¹

ความสัมพันธ์ระหว่างอังกฤษและดัชในอินเดียกำลังดึงเครียด จะนำไปสู่การสังหารม จากปี ก.ศ. 1618 - 1620 โดยดัชมีกองทัพที่เข้มแข็ง แต่ได้มีการทดลองกันระหว่างดัชและอังกฤษ เพื่อต่อต้านสเปนเมื่อปี ก.ศ. 1619 ในยุโรป กองทัพใหญ่ $\frac{1}{2}$ และเกรียงเศษ $\frac{2}{3}$ เป็นของดัช และยังมีการลงนามให้แต่ละฝ่ายมีกองเรือได้ 10 ลำ และแบ่งครึ่งกันทางการค้าและกำลังทหารในการแสวงหาโชค แท้ที่อัลลูดูนานี้ไม่เป็นที่ทดลองเกี่ยวกับอินเดีย เนื่องจากมีรัฐบาลดัชที่เข้มแข็งที่จากการค้า ห่อค้าชาวอังกฤษที่มายังบังคลาเทศ (เมืองท่าใหม่ของดัช) ไก่พบว่าตนเองต้องอยู่ภายใต้กฎหมายบังคับของดัช ญี่หัวใจดัชซึ่งไม่ใช่ของอังกฤษ หัวหน้าที่ดัชซึ่งไม่ใช่ของอังกฤษจากหัวหน้าที่ดัชในเมืองอาคเนย์ไก่สำเร็จ คือ Jan Pieterzoon Coen ญี่หัวการบริษัทดัชอีส อินเดีย หัวหน้าที่ดัชเป็นญี่หัวของส่วนงานของบริษัทดัชที่จากการค้าเป็นครั้งแรกใน ก.ศ. 1619 ใน ก.ศ. 1623 ไก่เกิดการมีหัวญี่หัวที่ยอมรับอย่าง เมื่อเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมชาวอังกฤษได้ถูกประหารชีวิตในข้อหาว่าคุกคามกันกระทำการห้ามความผิด เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้การร่วมมือระหว่างดัชและอังกฤษลิ้มสุดคล่อง ซึ่งหลังจากนี้อังกฤษไก่พยายามอยู่ที่บันทัม

1. Cady, o.cit., p. 207

และยังมีที่เมืองท่า Javan Port ช่อง Japara และที่ Macassar

หลังจาก ค.ศ. 1619 ด้วยข่ายอิทธิพลออกไปทั่วชวา ความตั้งใจแต่เดิมของ
คืนนั้น คือสนใจแค่ในก้านการค้าเพียงค้านเดียว แต่ต่อมาเกิดความจำเป็นที่บังคับให้ซื้ออง
ซึ่กครองดินแดนบางส่วน และด้วยทำไม่ตีบันเจ้าซึ่กครองแคว้นต่าง ๆ จนเป็นเหตุให้ซื้อ
ท้องเข้าร่วมมืออิทธิพลทางการเมืองในแคว้นนั้น ๆ

ในระยะนี้รัฐใหญ่อยู่ในชวาเที่ยง 2 รัฐ คือ บันทัม ทางภาคตะวันตก และ
มะละรัมในภาคตะวันออก รัฐทั้งสองนี้ไม่พอใจการข้ายায์อิทธิพลของซื้อ แต่เนื่องจากเหตุการ
ภายในของทั้งสอง มีการแก่งแย่งอำนาจอยู่เสมอ ทั้งสองรัฐจึงมิได้ร่วมมือกันต่อค้านซื้อ ต่อมาก็
พัฒนาโอกาสเข้ามีส่วนในสังคมน้ำแล้งราชสมบัติของรัฐทั้งสอง ในที่สุด ด้วยจังหวัดซึ่กครอง
รัฐทั้งสองเสียเอง เหตุนี้เอง ด้วยจังหวัดซึ่กครองได้รับอภิสิทธิ์ในการค้าเพิ่มขึ้น และในตอนปลายคริสต
ศตวรรษที่ 17 ซื้อสามารถมีอิทธิพลเหนือรัฐทั้งสองได้โดยเด็ดขาด

สุมาตราและมลายาภัยต่อกิจการควบคุมของซื้อ

ในบริเวณทางภาคใต้สุดของหมู่เกาะอินโด네เซียทางค้านตะวันตก ซื้อและอังกฤษ
ไก่พบว่าสูญเสียด้านแห่ง Acheh มีอิทธิพลมากในแถบนี้ หลังจากที่สูญเสียด้านไก่สูงศักดิ์ปอร์ทุเกส
ในปี ค.ศ. 1587 เช้าก็ได้ขยายอาณาเขตไปตามความยาวของเกาะสุมาตราทั้ง 2 ฝั่ง
และเข้าไปในมลายาจากชายแดน Jahore ไปทางเหนืออินเดีย บรูไน และปัตตานี ยกเว้นที่
จะลากไก่ดึงจุกสุดยอดแห่งอำนาจจากปี 1620 - 1636 และติดที่จะรวมซึ่งแคนเช้าด้วยกัน
ชาวญี่ปุ่นที่เข้ามาเรยว ฯ คันคริสตศตวรรษที่ 16 พบว่า Acheh มีสินค้าสะสมไว้เป็นจำนวนมาก
มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผ้าจากเมือง Surat ซึ่งสามารถซื้อได้ในราคายกกว่าที่ขายกันที่
เมืองแคมเบร์ สูญเสียด้านพาณิชย์ที่จะถูกข้าราชการค้ำผ้าไว้ในอาณาเขตถูกราหและที่เมืองท่าใน
สุมาตรา หรือมาเลเซีย ส่วนอื่น ๆ ซึ่งอยู่ติดกิจการควบคุมของ Acheh ถูงบังคับบัญชาชาวอังกฤษ
กันหนึ่ง ด้วยการล้มเหลวไว้เพื่อที่จะได้เข้าใจและรู้เท่าทันเลือดเหลือของชาวพื้นเมือง เช่น
เช้าซึ่งชาวพื้นเมืองคนหนึ่งจากถูกราห เป็นหาสชาติถูกราห บุคคลอาบปอร์ทุเกสไค้และคุณเคยกันดัน
น้ำดื่ม ต่อมาก็ได้รับอิทธิพลและทรัพย์สิน กลอกรจนเอ้าพ่อค้าชาวพื้นเมืองเป็นทาส ซึ่ง

ฉบับໄคิว่า พ่อค้าชาวนี้จะบุกรุกเข้ามาในช่องแคบซีง Acheh ไโค้กิวีเป็นกรรมสิทธิ์ ถูกต้นเรือชาวญี่ปุ่นเรือรุ่งสีกรรำค่าติดใจในข้อบังคับในตนคริสตศควรรษที่ 16 ที่จะห้ามย้อมรับคำอนุญาตที่ Acheh กำหนดเพื่อการท้าพริกไทยที่เมืองท่าสุมาตราทางเหนือ เช่น Passaman, Tiku, Baros, Preamon และยังห้ามน้ำการค้าระหว่างกันมากmany

มือญี่ปุ่นราบที่ด้วยห้ามลักคือการไปเป็นมิตรกับ Jahore ซึ่งเป็นฝ่ายตรงข้ามกับปอร์ตุเกสที่มั่นคง ในปี ก.ศ. 1606 เผรานะคิดว่าจะรวมกับไคคุยีกับลิทธิพลของ Acheh ในขณะที่เกิดปัญหาอยู่ในทะเลบันดา และในชวา ด้วยไม่สามารถห้ามไว้ได้จากบ้องกันมั่นคงการให้หนี้จากการโจรคือเป็นทักษ ฯ

ในคริสตศควรรษที่ 17 ด้วยแพ้อิทธิพลไปยังหมู่เกาะไกลออกไป เช่น ใน ก.ศ. 1605 ยึดไคแอมบอยนา ใน ก.ศ. 1623 ยึดไคหมู่เกาะบันดา ใน ก.ศ. 1666 ยึดไคติคอร์ และยึดไคมาดส์ฟาร์ใน ก.ศ. 1667 แต่ยังไม่สามารถขยายอิทธิพลไปกว้างบอร์เนียว ในแรมบอยนาและหมู่เกาะบันดาและบางส่วนของชวา ด้วยมีไกปักครองอย่างไกลอีด เจ้ายูปักครองนครเหล่านี้ ยังเป็นญี่ปักครองอยู่ และมีการค้าชายตามปกติ แต่ถ้าสูญเสียรัฐไกค้าชายกับชาติอื่น ก็จะถูกด้วยปรานล แต่เนื่องจากระยะทางเป็นอุปสรรค ด้วยจึงไม่คุ้มคุณหมู่เกาะทั้งหมดไกลอีด ในบางรัฐที่ด้วยสามารถควบคุมไกค์ไกลอีด ด้วยจะส่งให้ชาราเมืองปููกพิชผลตามที่ด้วยต้องการ และจะส่งให้เลิกปููกหากพิชชนิดนั้นไม่เป็นที่ต้องการ ในบางท้องที่ปููกพิชไม่เหมาะสมกับสภาพดินจึงไม่ได้ผล ดังนั้น จึงเกิดการขาดแคลนอาหารในห้องที่บ้างแห้ง และชาราเมืองยังเดือดร้อนหนักขึ้นไปอีก เผรานะห้ามออกอาหารราคากู้จากพื้นที่ชาวด้วย¹

วิธีค่าเงินการค้าของด้วย เป็นการแย่งอภิสิทธิ์ในการค้าพืชผลที่ห้ารายไคสูงให้แก่ด้วย หัวช่าวเรือนางกุ่มจึงหันไปหาอาชีพเป็นใจรัสต์ ในช่วงคริสตศควรรษที่ 17 - 18 เรื่องใจรัสต์จึงเป็นปัญหาใหญ่ เช่น ใจรัสต์บุกส่องเชลเเบนส ซึ่งมีกองเรือสลัต์ขนาดใหญ่ ค่าเงินการค้าก่อความการค้าในบริเวณเเบนนี้คู่ส่วนอ

1. ม.ร.ว. จิรวัฒน์ จักรพันธ์ ประวัติศาสตร์อาเซียนภาคเหนือ หน้า 73

นอกจากนี้ คัชชังได้ดำเนินการค้ากับประเทศบ้านผืนแผ่นดินใหญ่ (Mainland) ของเอเชียภาคเนื้อคิวว์ ในคริสตศวรรษที่ 17 คัชได้ทำการค้ากับ ยะไข่ พม่า ไหง เชนร ญวน แต่ฐานะในการค้ากับประเทศไทยล่า�ี คัชไม่ได้มีสิทธิเช่นเดียวกับที่คัชเกยได้รับ ในหมู่เกาะชวา เพราะคัชมีเพียงสิทธิทางการค้าที่เท่าเทียมกับพ่อค้าชาติอื่น ๆ และอยู่ภายใต้การควบคุมของกฎหมายของบ้านเมืองนั้น ๆ ในขณะเดียวกัน คัชก็ต้องค้าแข่งกับประเทศไทยโดยปกติ ซึ่ง อังกฤษ และฝรั่งเศสเป็นคู่

.....